

Силабус курсу
Українська регіональна література

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD)
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Освітньо-наукова програма «Філологія»
Рік підготовки – 1, семестр – 2
Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна
Кількість кредитів – 5
Дні занять: за розкладом, ауд. 60
Консультації: за розкладом, ауд. 60
Мова викладання: українська

Керівник курсу

кандидат філологічних наук, доцент Данилевич Марія Миколаївна

Контактна інформація: sumon65@i.ua

Опис дисципліни

Осмислення української літератури в регіональному, національному та універсальному вимірах належить до актуальних проблем сучасного літературознавства. Відтак особливо вагомими є питання про особливості розвитку української літератури у землях із самобутнім і складним минулим, в умовах пограниччя і середовища різних культур, досвіду різних історичних і етнічних регіонів. *Мета* дисципліни «Українська регіональна література»:

- удосконалити літературні компетентності філолога
- поглибити знання у галузі літературознавства, зокрема засвоїти основні концепції регіональної літератури, сформувати розуміння її теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану, оволодіти термінологією з наукового напрямку
- сформувати здатність аналізувати літературні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів на основі відповідних загальнонаукових методів;
- виробити вміння розв'язувати коло проблем і завдань у галузі історії української регіональної літератури на основі розуміння її природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів;
- сформувати здатність до красноразової та викладацької діяльності в межах спеціальності «Філологія».

Предмет навчальної дисципліни – регіональні і загальнонаціональні виміри української літератури.

Навчальний контент

Години			Теми	Результати навчання	Завдання
лекції	практичні	самостійна робота			
4	2	14	Тема 1. Регіональна	Знати основні класичні та новітні філологічні концепції літературних	Питання для обговорення,

			література з погляду компаративістичних студій	систем, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження. Осмислювати поняття «національна літературна система», «регіональна літературна система», «зональна літературна система», «культурно-літературний регіон» в ракурсі теорії й практики українського літературознавства. Володіти дефініціями цих понять. Розрізняти концепції літературних систем..	презентації, літературознавчі моделі.
4	2	14	Тема 2. Українська регіональна література з позиції краєзнавчих студій.	Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію. Знати ключові наукові праці з літературного краєзнавства, розуміти нові тенденції дослідження регіональної літератури.	Питання для обговорення, тести.
4	2	14	Тема 3. Методологічні проблеми визначення «галицької літератури» як регіональної.	Обирати адекватну предметові філологічного дослідження методологію, Співвідносити поняття «галицька література» і «національна література». Розуміти теорії галичанства, літературної провінції, кресів, малої вітчизни, мультикультуралізму, літературного ландшафту, літературної вітчизни, життєвого світу і вміти застосовувати їх у власних дослідженнях	Питання для обговорення, тести, презентації, літературознавчі есе.
4	2	14	Тема 4. Специфіка регіонального ландшафту «малої батьківщини» у творчості представників інших національних літератур, вихідців з регіону.	На прикладі творчості Ю.Словацького, Шмуеля Агнона, К.Е. Францова вміти пояснювати хід еволюції міжкультурної взаємодії, розуміти її сутність; виділяти ознаки національного та інонаціонального в текстуальному просторі, оцінювати художню світобудову з проекцією на її самобутність стосовно кожної етнокультурної ідентичності. .	Питання для обговорення, презентації, кейси.
4	4	14	Тема 5. Мотив змагання за суб'єктність своєї нації в	На основі системного наукового світогляду пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають	Питання для обговорення, тести, есе.

			умовах замкнутого простору однієї провінції у творчості українських письменників кінця XIX – поч..XX ст. та періоду міжвоєнтя.	у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання. Знати специфіку регіонального літературного дискурсу означеного періоду та усвідомлювати роль і місце таких письменників, як А.Чайковський, Юліан Опільський, Р.Купчинський в утвердженні національної самоідентичності галицьких українців засобами художньої літератури.	
6	4	16	Тема 6. Регіональні особливості літературного покоління шістдесятників: літературний канон і постаті поза каноном	На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя. Володіти термінами «літературний канон», «літературний дискурс», «політичний дискурс». Аналізувати різні види репрезентації досвіду провінційного та загальнонаціонального «Я» через студії про пам'ять, розуміти, як минуле впливає на конструювання цих категорій та як воно переосмислюється.	Питання для обговорення, тести, презентації.
4	4	14	Тема 7. Регіональна література в умовах глобалізації.	Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку. Знати популярні твори сучасних українських авторів, які завоювали чималу читацьку аудиторію, відзначені преміями (В. Махно, Ю. Покальчук, Ю. Камаєв). Виокремлювати й характеризувати індивідуальні та національні особливості постмодерністського мислення українських письменників початку XXI ст.	Питання для обговорення, тести, презентації.
30	20	100	Всього		

Формування програмних компетентностей

Індекси в матриці ОНП	Програмні компетентності
ФК 1	Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку
ФК 3	Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.
ФК 4	Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології

	на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.
ФК 8	Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Філологія».
	Програмні результати навчання
ПРН 1	На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.
ПРН 2	Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.
ПРН 3	Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.
ПРН 12	Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.

Літературні джерела

1. Азаров Ю.А. Новые исследования в области сравнительного литературоведения. *Вестник Московского университета*. Сер. 9, Филология. 1995. № 1. С. 89-961
2. Андрусів С. Модус національної ідентичності: львівський текст 30-х років ХХ ст..ти між часом (про типологію і історичну прозу). Тернопіль: Джура, 2000. 340с.
3. Бровко О., Богданець-Білокаленко Н. Культурний ландшафт художнього тексту як вияв етнічної ідентичності: технологія вивчення. *Гірська школа українських Карпат*. 2017. Вип.17. С. 136-140.
4. Гром'як Р. Історична проза Оліана Опільського./ Опільський Ю. Золотий лев. Київ.: Дніпро, 1989. С.389–411.
5. Данилевич М.М. Літературне краєзнавство і загублені в часі імена: Степан Будний *Science Review. Open Access Peer-reviewed Journal/* - 7(7), December 2017. Vol.5. S. 35-40
6. Данилевич М.М. Перша світова війна у повістевій трилогії Романа Купчинського «Заметіль» і проблема української ідеї. *Першая сусветная вайна ў народнай памяці і мастацкім адлюстраванні.Матэрыялы Міжнароднай навуковай канферэнцыі (Мінск, 7-8 кастрычніка 2014г.)*. Мінск: Права і эканоміка, 2014. С.206-212
7. Денисюк І. Франкова концепція «Національної літератури». *Денисюк І. Літературознавчі та фольклористичні дослідження у 3-х т., 4 кн. Т. 2*. Львів, 2005. С. 299-305.
8. Дюришин Д. Межлитературные общности как конкретизация закономерностей мировой литературы. *Дюришин Д. Проблемы особых межлитературных общностей*. Москва : Наука : Восточная лит., 1993. С. 9-63.
9. Дюришин Д. О европейских межлитературных центризмах. *Россия, Запад, Восток: Встречные течения : К 100-летию со дня рожд. акад. М. П. Алексеева*. Санкт-Петербург: Наука, 1996. С. 269-276.
10. Ісапчук Ю. Австрійська регіональна література 1930-40-х рр.: між літературою «крові та землі» й «асфальтною літературою». *Питання літературознавства / Pytannia literaturoznavstva / Problems of Literary Criticism*: науковий журнал. Чернівці: ЧНУ ім. Ю.Федьковича, 2017. №96. С.215-230

11. Кісь Р. Глобальне, національне, локальне (соціальна антропологія культурного простору). Львів: Літопис, 2005. –300с.
12. Кузнецова Р.Р. Концепция мировой литературы Диониза Дюришина. *Вестник Моск. ун-та. Сер. 9.Филология*. 1995. № 1. С. 82-89.
13. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / наук. ред. Волков А.Р. та ін. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.
14. Література рідного краю. Тернопіль:Мандрівець,2011. 600с.
15. Неупокоева И.Г. История всемирной литературы. Проблемы системного и сравнительного анализа. Москва : Наука, 1976. 359 с.
16. Прохасько Ю. Можлива історія галицької літератури URL: <https://zbruc.eu/node/15625>.
17. Приходько І. Творчі портрети українських письменників ХХ століття: посіб. для вузів і шкіл. Тернопіль : Ред.-вид. відділ управ. по пресі, 1993. 160 с.
18. Франко І. Задачі і метод історії літератури. *Франко І. Я. Зібрання творів у 50 томах*. Київ: Наукова думка, 1984.Т. 41. – С. 7-16.

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, у програмі MOODLE).
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов’язковим компонентом освітнього процесу. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Тема 1	10
Тема 2	10
Тема 3	10
Тема 4	10
Тема 5	10
Тема 6	10
Тема 7	10
ІНДЗ (есе)	20
Модульний контроль (теми 1-7) – завдання (тести)	10

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	зараховано
B	85-89	зараховано
C	75-84	зараховано
D	65-74	зараховано
E	60-64	зараховано
FX	35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
F	1-34	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

До силабусу додано такі матеріали:

- 1) навчально-методичний комплекс (лекційний матеріал, завдання для практичних занять, сформульована тематика ІНДЗ, завдання для модульного контролю);
- 2) електронний навчально-методичний комплекс у системі MOODLE.